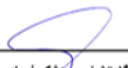
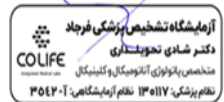

عنوان سند:

دستورالعمل نمونه گیری خون وریدی در طرح استپس

شماره سند: LA-WI-STEPS-0018-00

تاریخ	شماره بازنگری	شرح اقدام	تهیه کننده	تایید کننده	تصویب کننده
۱۴۰۴/۱۱/۱۰	00	تدوین کل سند	نام: شیرین یوسفی سمت: مسئول بخش	نام: سید افضل موسوی نسب سمت: مسئول تضمین کیفیت	نام: پریسا اصغری سمت: مسئول فنی
			امضاء:	امضاء:	امضاء:
					

آزمایشگاه های یکپارچه پزشکی

عنوان سند:

دستورالعمل نمونه گیری خون وریدی در طرح استپس

شماره سند: LA-WI-

STEPS-0018

ویرایش: 00

۱) هدف از ایجاد: هدف از تدوین این سند تشریح نحوه انجام نمونه گیری خون وریدی در طرح مطالعاتی استپس می باشد.

۲) دامنه کاربرد: کاربرد این سند در بخش نمونه گیری آزمایشگاه های شرکت کننده در طرح استپس می باشد

۳) منابع: در تدوین این دستورالعمل از منابع ذیل استفاده شده است:

۳-۱) استاندارد INSO-ISO-15189

۳-۲) کتاب "مجموعه ای از مستندات سیستم مدیریت کیفیت در آزمایشگاه پزشکی" (آزمایشگاه مرجع سلامت- انجمن آسیب شناسی ایران)، چاپ دوم، سال ۱۳۹۱.

۳-۳) روش اجرایی مستند سازی، شماره گذاری، کنترل مدارک، بازنگری و نحوه صدور به شماره MN-PR-0001

۴) تعاریف:

۴-۱) طرح استپس: مطالعه ملی عوامل خطر بیماریهای غیرواگیر

۴-۲) آزمایشگاه فرجاد در این سند به اختصار آزمایشگاه نامیده می شود.

۴-۳) کارکنان: کارکنان نمونه گیری می بایست آموزش دیده بوده به اصول خونگیری و الزامات ایمنی کارکنان مسلط باشند.

صلاحیت افراد باید کتبا به تایید مسئول فنی رسیده باشد

۵) شرح اقدامات:

۵-۱) اولین اقدام رعایت بهداشت فردی توسط نمونه گیر است. همان طور که می دانید نمونه خون یکی از خطرناک ترین نمونه های آزمایشگاهی است و باید همیشه به عنوان خطر بالقوه در نظر گرفته شود. برای حفظ سلامتی خود و بیمار و همچنین دیگر کارکنان و مراجعه کنندگان وظیفه وجود دارد که بهداشت رعایت شود. تا جایی که امکان دارد از دستکش یک بار مصرف استفاده کنید ولی همان طور که می دانید استفاده از این دستکش ها در حین خون گیری شاید برای عده ای سخت باشد ولی به هر حال استفاده از دستکش جزء بایدها است.

۵-۲) افراد شرکت کننده در طرح استپس، پس از احراز هویت و تخصیص کد یونیک توسط پذیرش آزمایشگاه، به همراه کارت آزمایشگاه و لیبل های حاوی کد یونیک به بخش نمونه گیری راهنمایی می شوند. فرد مراجعه کننده توسط پرسنل واحد نمونه گیری هم احراز هویت می شود. در صورت نیاز از خود فرد برای کسب اطلاعات شخصی سوال کنید.

توجه داشته باشید در صورت داشتن سابقه افت فشار، بیمار در حالت خوابیده خونگیری بشود.

۳-۵) پرسنل بخش نمونه گیری باید لیبل های بیمار را با اطلاعات روی کارت آزمایشگاه بررسی کند و در صورت هرگونه مغایرت به پذیرش اطلاع دهد. همچنین از سلامت لوله ها (از نظر ظاهر و یا تاریخ گذشته بودن) مطمئن شود.

۴-۵) مریض باید روی صندلی مخصوص خون گیری بنشیند و دست ان در شرایط آناتومی و کاملاً بی حرکت باشد. نکته بسیار مهم عدم خم شدن دست بیمار در ناحیه آرنج است. در یافتن رگ، انتخاب دستی است که باید از آن نمونه گیری شود. این کار را خودتان انجام دهید یا مریض انتخاب نماید. سپس حدود ۷/۵ تا ۱۰ سانتی متر بالاتر از محل خون گیری را توسط تورنیکت ببندید.

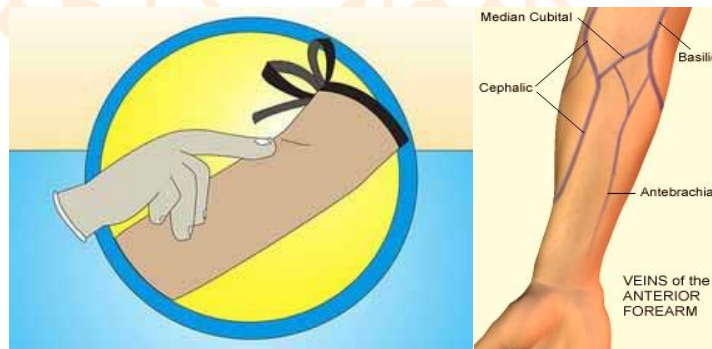
تبصره ۱: بستن تورنیکت حداکثر یک دقیقه مجاز می باشد بنابراین جستجوی رگ و نمونه گیری در حداقل زمان ممکن ولی با نهایت دقت انجام پذیرد.

۵-۵) از بیمار می خواهیم که دست خود را مشت کند.

با انگشت اشاره خود رگ را بیابید.

برای افزایش اتساع رگ این کار را با انگشت اشاره خود انجام دهید.

عنوان سند:

دستورالعمل نمونه گیری خون وریدی در طرح استپس

شماره سند: LA-WI-

STEPS-0018

ویرایش: 00

۵-۶) محل خون گیری را توسط الکل ضد عفونی کنید. به صورت دوار این کار را انجام دهید و در یک حرکت. یعنی اگر پنبه را از روی پوست بلند کردید دوباره آن را روی پوست برای ضد عفونی استفاده نکنید. اجازه بدهید تا الکل حدود سی ثانیه روی پوست خشک شود این کار باعث می شود که محل خون گیری موقع وارد شدن سوزن احساس سوزش نکند.

۵-۶-۱) معرفی ابزار نمونه گیری:

- پدالکلی یا پنبه و الکل
- گارو
- سرنگ یا سوزن ونوجکت
- لوله لخته خلا (درب زرد یا قرمز)
- لوله EDTA خلا (درب بنفش)
- لوله حاوی ماده ضد انعقاد سدیم فلوراید
- چسب تزریقی
- اسکالپ وین

بعد از یافتن محل خون گیری و انتخاب رگ به مرحله نحوه انجام عملی خون گیری می رسید.

بهترین گزینه برای نمونه برداری سوزن ونوجکت است. توجه داشته باشید در صورتی که بیمار اصطلاحاً بدرگ و یا دارای رگ های سطحی و نازک می باشد برای نمونه گیری از سرنگ استفاده میشود.

۵-۷) سرنگ و سوزن و یا ونوجکت از نظر نقص ظاهری بررسی شود. سرنگ یا ونوجکت را به حالت آماده در بیاورید.

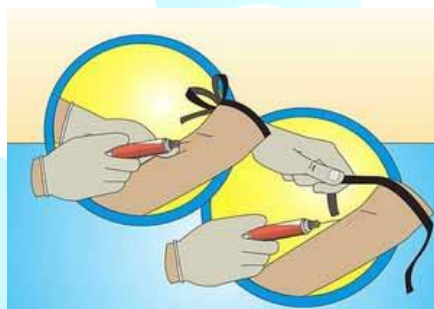

۵-۸) گرفتن دست بیمار توسط انگشت شست و حدود ۵ تا ۲/۵ سانتی متر پایین تر از محل خون گیری است. برای فیکس کردن و کشیدن پوست با انگشت شست مطمئن شوید که با سرعت پائینی این کار را انجام می دهید تا باعث رفلکس توسط بیمار نشود.

سوزن با ورید خط به خط شود. دقت کنید که سرنگ یا ونوجکت به صورت مورب باشد.

سوزن را وارد رگ کنید. دقت کنید دست خودتان به سوزن برخورد نکند.

بعد از اینکه مقدار کافی از خون وارد سرنگ شد تورنیکت را به سرعت باز کنید. در صورتی که با ونوجکت نمونه گیری میکنیم، به دلیل اینکه تمام لوله های ونوجکت دارای خلاء میباشند باید تا نشانگر مشخص شده بر روی لوله پر شوند.

توجه داشته باشید ترتیب لوله ها در خونگیری با ونوجکت باید به شرح زیر باشد:

۱- لوله لخته

۲- لوله حاوی EDTA

۳- لوله حاوی ضد انعقاد سدیم فلوئراید

از مریض بخواهید دست خود را باز کند و بعد از خروج سوزن از رگ، پنبه الکلی را در محل سوراخ خون گیری قرار دهید. این کار را با فشار ملایمی انجام دهید تا خون ریزی کاملاً قطع شود و بعد از آن بر روی محل خونگیری چسب زده و از بیمار بخواهید ۵ دقیقه محل خونگیری را فشار دهد تا از کبودی دست بیمار جلوگیری شود.

در صورتی که در آزمایشگاه از سرنگ استفاده می شود بعد از خون گیری باید سوزن کنده شده و در سیفتی باکس قرار گیرد و بعد از آن خون را وارد لوله ها کنید و در صورت نیاز بسته به نوع نمونه با سر و ته کردن به آرامی کاملاً مخلوط کنید. برای مخلوط کردن ۵-۸ بار این کار را انجام دهید یا طبق دستورالعمل آزمایشگاه عمل کنید.

کار مخلوط کردن را به شدت انجام ندهید زیرا باعث همولیز می شود.

۵-۹) پس از انجام نمونه گیری لیبیل های مربوطه بر روی هر لوله چسبانده می شود.

موارد زیر باعث ایجاد همولیز در نمونه میشود:

۱- خشک نشدن الکلی پس از ضدعفونی.

۲- بهتر است از سوزن با اندازه کوچک استفاده نشود.

۳- از محل هماتوم نمونه گیری نشود.

۴- باید سوزن کاملاً بر سرنگ متصل باشد تا هیچ گونه حباب هوا هنگام نمونه گیری تشکیل نشود.

۵- پیستون سرنگ به آرامی به عقب کشیده شود.

۶- در صورتیکه از سرنگ استفاده می شود، نمونه باید به آرامی به جدار داخلی لوله منتقل و تخلیه گردد.

توجه داشته باشید در صورت عدم موفقیت بیش از دو بار بهتر است از نمونه گیر دیگری جهت خون گیری استفاده شود

و در صورت نیاز پزشک را مطلع نمود.

۶-۱) نکات ایمنی

۶-۱-۱) هنگام کار با از وسایل حفاظت شخصی خصوصاً دستکش لاتکس بدون پودر یا دستکش وینیل استفاده نمایید.

۶-۱-۲) کلیه نمونه های خون، بالقوه آلوده کننده فرض می شوند لذا رعایت نکات ذکر شده در دستورالعمل های ایمنی

جهت حفظ سلامت کارکنان در آزمایشگاه الزامی می باشد.

۶-۱-۳) برای حفظ سلامت مراجعین و کارکنان، محل خون گیری و همچنین وسایل را توسط مواد ضد میکروبی و مواد

ضد عفونی کننده مناسب در دسترس مثل آب ژاول ۱۰ درصد یا محلول های تجاری مثل دکونکس تمیز کنید.

۶-۱-۴) در صورتی که بیماری که بیماری در هنگام نمونه گیری دچار شوک و از حال رفتگی شد و یا اظهار کرد که دچار سرگیجه

شده است، بلافاصله خونگیری را قطع و وی را به حالت درازکش در آورده، پاها را کمی بالاتر از عرض شانه ها قرار دهید به

طوری که خون رسانی به مغز افزایش یابد. بلافاصله پزشک مرکز و یا مسئول فنی را مطلع نمایید تا سایر اقدامات کمکی

در صورت لزوم انجام شود.

مستندات مرتبط:

فرم شماره ۱ و ۲ طرح استپس